

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

Затверджено
на засіданні кафедри соціального
забезпечення та управління персоналом
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 .08. 2023 р.)

в. о. завідувача кафедри  Наталія ШЕГИНСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
«Етнопсихологія та етносоціологія»,
що викладається в межах ОПП «Соціальне забезпечення»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»

Назва курсу	Етнопсихологія та етносоціологія
Адреса викладання курсу	79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, проспект в.Чорновола, 61
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра соціального забезпечення та управління персоналом
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 «Соціальна робота» 232 «Соціальне забезпечення»
Викладачі курсу	Возна Любов Богданівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом
Контактна інформація викладачів	Liubov.vozna@lnu.edu.ua https://econom.lnu.edu.ua/employee/vozna-liubov-bohdanivna Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом, каб.330, проспект В. Чорновола, 61.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom та телеграм. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/etnopsykhohohiia-ta-etnosotsiolohiia
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Етнопсихологія та етносоціологія» є вибірковою дисципліною з спеціальності 232 «Соціальне забезпечення», для освітньої програми «Соціальне забезпечення», яка викладається в 4 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні знання з етнічної, національної психології та сформувати загальнокультурне сприйняття; розуміння етнічних цінностей, та розуміння предметної області етносоціології, ознайомлення з методологічними та методичними підставами соціологічних досліджень у площині етно-соціальної проблематики.
Мета та цілі курсу	<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Етнопсихологія та етносоціологія» розширення знань майбутніх соціальних працівників з питань національно-психологічних властивостей людини, що уособлює певну етнічну культуру, спосіб життя, вдачу (ментальність), а також прагнення розкрити соціально-психологічні механізми творення і розвитку нації та історію становлення галузі знань щодо психічних ознак етносу; формування у студентів теоретичного уявлення про етносоціальні процеси як окремий та надзвичайно важливий вимір соціального буття людини.</p> <p>Основними цілями викладання дисципліни «Етнопсихологія та етносоціологія» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:</p> <p>теоретичні: сформувати теоретичні основи етнопсихогенезу; розкрити механізми етноспецифікації психіки, охарактеризувати статичні та динамічні характеристики етносу;</p> <p>практичні: сформувати прикладні уміння для відродження національних традицій у вихованні та упровадження методів виховання, відповідних психічному складу українців; з'ясування місця етнічної проблематики та науки «Етносоціологія» у системі наукового знання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування підґрунтя до розуміння специфіки етносоціальних питань в Україні; - спрямування уваги студентів на феномен етносоціальної структури населення України як на фундаментальний чинник сталого

	<p>функціонування її соціальної системи в епоху глобалізації і зростаючої міграції;</p> <p>- формування сучасного соціологічного підходу до практичного вирішення проблемних питань, що виникають з факту «співіснування» різних етнокультурних спільнот на спільних державних територіях.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арбеніна В. Л. Етносоціологія : Навчальний посібник. Видання друге, доповнене і перероблене. Харків: Видавничий центр ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. 316 с. 2. Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового пізнання. – К. : Самміт-книга, 2010. – 432 с. https://www.twirpx.com/file/1420471/ 3. Етнопсихологія / За ред. Л. Е. Орбан-Лембрик. – Івано-Франківськ : Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника, 1994. – 83 с. 4. Етнопсихологія / укладачі Ольховецький С. М. Ольховецький В. С. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2019. – 155 с. https://cutt.ly/dEfMfW8 5. Етнопсихологія : навч. посібн. для студентів спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія» / автор-упорядник О. П. Цюняк. – ІваноФранківськ : ЯРИНА, 2017. – 132 с. https://cutt.ly/rEf1LoW 6. Етносоціологія [Текст] : навч. посібник / В. Л. Арбеніна ; Харківський національний ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Вид. 2-ге, доповн. і перероб. – Х. : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2007. – 315 с. 7. Євтух В.Б. Етносоціологія. Довідник [Текст] / В. Євтух. – Нац.пед.ун-т ім. М.П. Драгоманова, ін-т етнічних, регіональних та діаспорознавчих студій, Центр етноглобалістики. – К. Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011, – 205 с. 8. Крюкова М.А. Етнопсихологія: навчально-методичний посібник (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня магістра факультету психології, політології та соціології факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА»). Одеса: Фенікс, 2020. 106 с. 9. Ляпіна Л.А. Етносоціологія: навчальний посібник. Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили, 2013. 504 с. 10. Орос О.Б., Афанасьєв Д.М. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи студентів спеціальності 054 «Соціологія». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 22 с. 10. Махній М. М. Етнічна психологія : навчальний посібник. – К. : Видавничий дім «Слово», 2016. – 272 с. https://cutt.ly/8Ef0JGR 11. Павленко В. М. Етнопсихологія : підручник. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 448 с. http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16042 12. Пірен М. І. Основи етнопсихології : підручник. – К. : Університет «Україна», 2011. – 526 с. https://cutt.ly/OEf0Bfl <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Аза, Л. 2010. Етнічні субкультури: механізми відтворення. Субкультурна варіативність українського соціуму. К.: ІС НАНУ. С. 127-145.

	<p>14. Етнографія України: навчальний посібник / За ред. Макарчука С.Л. Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2015. 711 с.</p> <p>15. Кафарський В.І., Савчук Б.П. Етнологія: підручник. Київ: Центр навч. Літератури. 2006. 432 с.</p> <p>16. Кириченко Т. В. Етнопсихологія : навч.-метод. посібник – Переяслав Хмельницький : Видавництво С К В, 2017. – 261 с.</p> <p>17. Львовочкіна А. М. Етнопсихологія : навчальний посібник. – К. : МАУП, 2002. – 144 с. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/n135.pdf</p> <p>18. Павленко В. М., Таглін С. О. Етнопсихологія: Навчальний посібник. – К.: Сфера, 2010.</p> <p>19. Соціологія: підручник для студ. вищ. навч. закладів / За ред. В.Г.Городяненка. Київ: Академія, 2010.</p> <p>20. Тиводар М. Етнологія. навчальний посібник. Львів: Світ, 2004. 624 с.</p> <p>Інтернет-ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відділ соціальної антропології Інституту народознавства НАН України [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://social-anthropology.org.ua/. 2. Фундація «Відкрите суспільство»: https://osf.org.ua/. 3. Офіційний сайт журналу «Український соціум»: https://ukrsocium.org.ua/uk/. 4. Офіційна сторінка журналу «Соціологічні студії»: https://sociostudios.vnu.edu.ua/index.php/socio/Home. 13 5. Офіційна сторінка журналу «Соціологія: теорія, методи, маркетинг»: https://i-soc.com.ua/ua/edition/journal/.
Обсяг курсу	64 години аудиторних занять (32 години лекцій, 32 години практичних занять) та 56 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>знати :</p> <ul style="list-style-type: none"> - базові поняття (психічний склад етносу, архетипи, ментальність, національний характер, національна свідомість, етнічна самосвідомість, стереотипи самосприйняття та міжнаціонального сприйняття) та базові підходи до визначення поняття «етнопсихологія» та «етнос»; - особливості національної політики різних країн, методи вирішення міжнаціональних конфліктів, законодавчої бази щодо правового захисту та культурного розвитку національних меншин, шляхів державної та недержавної організації цього захисту та розвитку в Україні та світі; - етапи становлення, тенденцій та проблем розвитку етнопсихології та етносів у світі та в Україні, зміст основних теорій та концепцій етнопсихології; - методи та процеси культурного обміну та досягнення порозуміння представників різних етнічних груп в умовах толерантної та конфліктної їх взаємодії (переговорів, медіації); - методи аналізу стану та напрямів розвитку етнічної психології та міжнаціональної взаємодії окремих народів, а також прикладного аналізу національної політики; - видів етнічного конфлікту та стадій його розвитку, стратегій поведінки та шляхів подолання етнічного конфлікту; - етнопсихологічні особливості ділового й неформального спілкування; - зміст основних категорій етносоціології; - сутність основних методологічних підходів до інтерпретації таких феноменів, як етнос, етнічність, етнічна/національна група, нація тощо;

- термінологічну базу, яка використовується для характеристики етносоціальних і етнонаціональних процесів;
- сучасні теорії та соціологічні концепції, які досліджують етносоціальні та етнонаціональні явища;
- генезу розвитку етносоціологічних ідей в науковій думці;
- етнічні та національні форми існування людства, особливості протікання вказаних процесів та причин, що їх викликають;

вміти :

- застосовувати одержані знання для проведення наукового аналізу стану й напрямів розвитку національної психології та міжнаціональної взаємодії окремих народів;
 - проводити психологічні та соціологічні дослідження цих процесів;
 - аналізувати отримані результати та розробляти рекомендації для прийняття правових та управлінських рішень;
 - реалізувати заходи, пов'язані із організацією культурного обміну та досягнення порозуміння між етнічними групами;
 - виявляти об'єктивні причини й суб'єктивні умови виникнення міжнаціональних конфліктів, їх рівень та етап розвитку, а також планувати найефективніші методи їх вирішення;
 - уміти працювати з окремими етнічними групами чи особами, які потребують чи можуть потребувати соціального захисту та допомоги.
- аналізувати етнонаціональні процеси в сучасному суспільстві;
- розробити програму та провести етносоціологічне дослідження.
 - аналізувати етносоціальну ситуацію в Україні та світі;
 - визначати конфліктні та толерантні чинники міжетнічних та міграційних відносин;
 - давати об'єктивну оцінку етносоціальним і етнонаціональним явищам і процесам;

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills):

Соціальні навички:

Міжкультурна комунікація: Здатність ефективно взаємодіяти з представниками різних культур. Вивчення та розуміння особливостей комунікації в різних етнічних групах.

Емпатія в міжетнічних відносинах: Розвиток спроможності розуміти та відчувати емоції інших осіб з урахуванням їхньої культурної специфіки. Сприяння побудові взаєморозуміння між різними етнічними групами.

Сприйняття різниці та толерантність: Розуміння та прийняття різниці в культурних підходах, переконаннях та цінностях. Здатність працювати та співпрацювати в різній етнічній або культурній обстановці.

Лідерство в багатокультурному середовищі: Розвиток навичок лідерства, які дозволяють ефективно вести групу в багатокультурному колективі. Вміння сприяти єднанню та взаєморозумінню між різними етнічними групами.

Дипломатія в міжетнічних конфліктах: Здатність вирішувати конфлікти та сприяти конструктивному взаємодії в умовах різниці культур та етнічності. Розуміння механізмів врегулювання конфліктів в міжетнічних спільнотах.

М'які навички:

Культурна компетентність: Вміння адаптувати свої дії та комунікацію до культурних особливостей оточуючого середовища. Розвиток глибокого розуміння різноманітності культурних практик та традицій.

Аналіз міжкультурних взаємин: Здатність критично оцінювати міжкультурні ситуації та розуміти їхні соціальні та психологічні аспекти. Розвиток аналітичного мислення у контексті міжетнічних відносин.

	<p>Міжкультурна навчаність: Здатність швидко навчатися та адаптуватися до нових культурних середовищ. Сприяння вмінню впроваджувати нові ідеї та концепції у багатокультурних умовах.</p> <p>Гнучкість та відкритість: Здатність адаптувати своє ставлення та підходи до різних етнічних груп. Відкритість до вивчення та прийняття нового.</p> <p>Навички вирішення проблем: Розвиток навичок ефективного вирішення проблем, що виникають в міжетнічних спільнотах. Здатність працювати над побудовою позитивних відносин та співпраці.</p>															
Ключові слова	Етнопсихологія, етносоціологія, етнос, нація, ментальність, національна свідомість, стереотипи, традиції, етнічна стратифікація, етнічна ідентичність, етноцентризм, міжетнічна толерантність.															
Формат курсу	Очний															
	Проведення лекцій, практичних робіт та консультацій для кращого розуміння тем															
Теми	Див. схему курсу															
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру.															
Пререквізити	На момент вивчення курсу слухачі повинні мати базові знання з «Тайм-менеджмент і міжособистісні комунікації у бізнесі», «Соціологія», «Соціальна психологія», «Етика соціальної роботи», розуміти особливості застосування теорій та методів на практиці; опанувати базові навички комунікаційного процесу; достатніх для сприйняття категоріального апарату цього курсу, розуміння наукових джерел з такої проблематики.															
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, комплексні модулі та завдання, проектно-орієнтоване навчання, дискусія, виконання письмових та тестових завдань															
Необхідне обладнання	Вивчення курсу «Етнопсихологія та етносоціологія» потребує мультимедійних засобів та комп'ютерів.															
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>№ з/п</th> <th>Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів</th> <th>Максимальна кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Критерії оцінювання</td> <td style="text-align: center;">3 балів</td> </tr> <tr> <td></td> <td>«3» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</td> <td style="text-align: center;">3</td> </tr> <tr> <td></td> <td>«2» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> </tbody> </table>	№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Максимальна кількість балів	1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях			Критерії оцінювання		3 балів		«3» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.	3		«2» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.	2
№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Максимальна кількість балів														
1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях																
Критерії оцінювання		3 балів														
	«3» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.	3														
	«2» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.	2														

«1» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.	1
«0» – студент не володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.	0
Максимальна кількість балів за участь у 16 практичних заняттях	48 балів
2. Самостійна робота студентів (СРС)	
Критерії оцінювання	2 бали
Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі.	2
3. Додаткові бали	
Критерії оцінювання	50 балів
Нарахування додаткових балів відбувається за написання тез доповідей / участь у діяльності наукового гуртка /участь у наукових семінарах та круглих столах /участь у заходах неформальної освіти (за отримання сертифікатів про проходження навчання на різних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо)	10
Виконання завдань на віртуальних дошках та платформах(padlet, learningapps, kahoot)	10
Підсумкова модульна робота	30
Поточний та підсумковий контроль	РАЗОМ – 100 балів

Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, розв'язання ситуаційних завдань).

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять та активність у аудиторії є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

	<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на за виконання письмових робіт, виступах із промовами, участі у дебатах та ін. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тижень	Теми	Форма заняття (лекція, практичне заняття, самостійна робота)	Література	Завдання	Термін виконання
Модуль 1. Основи етнопсихології					
1.	<p>Тема 1. Етнопсихологія як галузь психологічної науки.</p> <p>1. Загальна характеристика науки. 2. Предмет, об'єкт, завдання етнопсихології. 3. Зв'язок етнопсихології з іншими науками. 4. Категоріальний апарат науки. 5. Методологічні основи етнопсихології.</p>	2 год.л./2 год пр. /4 год с.р.	[2,3,8,11,12]	Доповіді, есе, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу
2.	<p>Тема 2. Проблема етносу та нації в етнопсихології.</p> <p>1. Психологічна характеристика етносу 2. Умови походження та модифікації етносу. 3. Соціально-психологічна сутність поняття «нація». 4. Основні етнічні та культурологічні ознаки нації.</p>	2 год.л./2 год пр. /3 год с.р.	[2,4,5,15,17]	Доповіді, есе, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу
3.	<p>Тема 3. Основні статичні характеристики етносу</p> <p>1. Психічний склад етносу. 2. Ментальність як інтегральна етнопсихологічна ознака нації. 3. Психологічна сутність національного характеру. 4. Національна свідомість. 5. Етнічна свідомість.</p>	2 год.л./2 год пр. /4 год с.р.	[3,5,8,10,16]	Доповіді, есе, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу
4.	<p>Тема 4. Етнічні стереотипи та міжетнічна взаємодія</p> <p>1. Сутність, різновиди та функції етнічних стереотипів.</p>	2 год.л./2 год пр. /3 год с.р.	[4,5,10,15,17]	Доповіді, есе, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу

	<p>2. Етноцентризм та націоналізм, їх ознаки та умови виникнення.</p> <p>3. Психологічні механізми засвоєння соціотипової поведінки (соціалізація, наслідування, ідентифікація).</p> <p>4. Міграція та міжкультурна взаємодія. 5. Еволюція й особливості етнічних норм поведінки в історії культури</p>				
5.	<p>Тема 5. Етнопсихологія українського народу.</p> <p>1. Загальний підхід до вивчення особливостей українського етносу.</p> <p>2. Формування українського національного характеру.</p> <p>3. Чинники формування національного характеру.</p> <p>4. Формування української свідомості.</p>	2 год.л./2 год пр. /4 год с.р.	[2,4,11,12,16,17]	Доповіді, есе, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу 2 тижні
6.	<p>Тема 6. Етнічні традиції та ділове спілкування</p> <p>1. Етнічні традиції в освітньому процесі.</p> <p>2. Етнічні правила знайомства, звертання, привітання.</p> <p>3. Ділове листування і телефонні розмови.</p> <p>4. Принципи ведення ділових переговорів.</p>	2 год.л./2 год пр. /3 год с.р.	[2,3,8,11,12]	Доповіді, есе, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу
7.	<p>Тема 7. Роль сім'ї у формування українського національного характеру.</p> <p>1. Поняття національного характеру.</p> <p>2. Етнічні українські традиції виховання та навчання.</p> <p>3. Поняття сім'ї та її ролі у формування національного характеру.</p>	2 год.л./2 год пр. /4 год с.р.	[2,4,5,15,17]	Доповіді, есе, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу
8.	<p>Тема 8. Міжкультурна адаптація</p> <p>1. Визначення міжкультурної адаптації.</p> <p>2. Фактори міжкультурної адаптації: індивідуальні фактори; групові фактори</p> <p>3. Стратегії міжкультурної адаптації: визначення, види.</p> <p>4. Перешкоди для ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>5. Етапи процесу адаптації до нового культурного середовища. П'ять етапів</p>	2 год.л./2 год пр. /3 год с.р.	[3,5,8,10,16]	Доповіді, есе, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу

	адаптації Г. Тріандіса. Реадаптація та її особливості.				
9.	Тема 9. Міжкультурно-комунікативна компетентність. 1. Міжкультурно-комунікативна компетентність. 2. Міжкультурна сенситивність. Теорія Беннетта про міжкультурну сенситивність. 3. Основні типи навчальних програм при підготовці до міжкультурного взаємодії: 4. Види міжкультурних тренінгів: 5. „Культурний асимілятор” або техніка підвищення міжкультурної сенситивності.	2 год.л./2 год пр. /4 год с.р.	[4,5,10,15,17]	Кейси, робота на віртуальній дошці, доповіді	Відповідно до розкладу
10.	Тема 10. Етносоціологія як наука: її специфіка, предмет і функції. 1. Основні етапи становлення та розвитку етносоціології. 2. Предмет етносоціології. 3. Функції етносоціології..	2 год.л./2 год пр. /3 год с.р.	[1; 3; 7,10,1,22]	Доповіді, есе, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу
11.	Тема 11. Природа і суть понять «етнос» та «нація». 1. Політична та етнічна моделі нації. 2. Умови трансформації етнічної спільноти в націю. 3. Нація як політична спільнота. 4. Механізми формування етнопонаціональних спільнот.	2 год.л./2 год пр. /4 год с.р.	[2; 9; 13,10 14,15,19]	робота на віртуальній дошці, доповіді	Відповідно до розкладу
12.	Тема 12. Етнічність як форма зв'язку між етносом та особистістю. 1. Етнічність та її функції. 2. Механізми формування етнічності. 3. Типи етнічності. 4. Стани етнічності. 5. Етносоціологічний підхід до аналізу феномену етнічності.	2 год.л./2 год пр./ 3год с.р.	[2; 7,9; 11, 18]	Доповіді, есе, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу
13	Тема 13. Етнопонаціональні групи та націоналізм. 1. Процес становлення етнопонаціональної групи. 2. Статус етнопонаціональних груп. 3. Поняття «життєспроможності» етнопонаціональних груп. 4. Феномен «націоналізму».	2 год.л./2 год пр. /4 год с.р.	[2; 3, 4,8,9,17]	Аналіз інформації, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу

	<p>5. Центральна доктрина націоналізму.</p> <p>6. Типи націоналізму.</p> <p>7. Етапи еволюції націоналізму.</p>				
14	<p>Тема 14. Міжетнічні відносини.</p> <p>1. Етносоціологічне дослідження міжетнічних відносин.</p> <p>2. Природа міжетнічних відносин.</p> <p>3. Механізми формування міжетнічних відносин.</p> <p>4. Толерантність та інтолерантність у міжетнічних відносинах</p>	2 год.л./2 год пр. /3 год с.р.	[2; 4; 9, 10, 24, 26]	Доповіді, есе, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу
15	<p>Тема 15. Загальна характеристика етнонаціональних процесів в Україні.</p> <p>1. Особливості етнонаціональної структури населення України.</p> <p>2. Етнолінгвістична структура населення України.</p> <p>3. Регіональна диференціація як конфліктогенний чинник.</p> <p>4. Процес формування національної ідентичності населення України.</p> <p>5. Перспективи розвитку етнонаціональних процесів в Україні.</p>	2 год.л./2 год пр. /4 год с.р.	[1; 2,3; 5,7,10,1, 22]	Аналіз інформації, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу
16	<p>Тема 16. Типологія і програма етносоціологічних досліджень. Основні методи збору етносоціологічної інформації.</p> <p>1. Типологія основних теоретичних парадигм і підходів.</p> <p>2. Специфіка застосування типових програм конкретно-соціологічних досліджень в етносоціології.</p> <p>3. Специфіка застосування методів опитування в етносоціології.</p> <p>4. Аналіз документів та директивних матеріалів законодавчої та виконавчої гілок влади.</p> <p>5. Контент-аналіз повідомлень ЗМІ. Етнонаціональні орієнтири у щорічному моніторингу Інституту соціології НАН України.</p>	2 год.л./2 год пр. /3 год с.р.	[2; 3, 4,8,9,17]	Аналіз інформації, робота на віртуальній дошці	Відповідно до розкладу